

क्लिष्टः, केशना, चिक्लिशिषा-चिक्लेशिषा, चेक्लिशा;
^Aक्लिशित्वा¹-क्लिष्टा, क्लेशयित्वा, चिक्लिशिषित्वा-चिक्लेशिषित्वा, चेक्लिशित्वा;
 विक्लिश्य, विक्लेश्य, विचिक्लिशिष्य-विचिक्लेशिष्य, विचेक्लिश्य;
 क्लेशम् २, } क्लेशम् २, } चिक्लिशिषम् २- चिक्लेशिषम् २, }
 क्लिशित्वा २-क्लिष्टा २, } क्लेशयित्वा २, } चिक्लिशिषित्वा २- चिक्लेशिषित्वा २, }
²कीनाशः, चेक्लिशम् २;
 चेक्लिशित्वा २.

(288) “ क्रिश् विवाधने ” (IX-क्रयादिः-1522-अक. वेद. पर.) [अ]

‘ व्यक्तोक्तौ क्लेशते क्लेशेः, क्लिश्नाति तु विवाधने ।

दिवादेरुपतापेऽर्थे तडि स्यात् क्लिश्यते पदम् ॥ ’

(श्लो. 163-164) इति देवः ।

क्लेशः-शिका, क्लेशकः-शिका, ³चिक्लिशिषकः-चिक्लेशिषकः-षिका,
⁴चिक्लिक्षकः-क्षिका, चेक्लिशकः-शिका;
 क्लेशिता-त्री-क्लेशिता-ष्ट्री, क्लेशयिता-त्री, चिक्लिशिषिता-चिक्लेशिषिता-त्री,
 चिक्लिक्षिता-त्री, चेक्लिशिता-त्री;
⁵क्लिश्नन्^B-ती, क्लेशयन्-न्ती, चिक्लिशिषन्-चिक्लेशिषन्-चिक्लिक्षन्-न्ती;-

1. ‘ क्लिशः क्तवानिष्ठयोः ’ (7-2-50) इति वेद । इदृशे ‘ मृडमृद— ’ (1-2-7) इत्यादिना नित्यकित्त्वम् ।
2. ‘ क्लिशोरीचोपधायाः कन् लोपश्च लोनाम् ’ (द. उ. 9. 1.) इति कन्प्रत्यये कीनाशः=कदर्यो जनः ।
3. ‘ स्वरतिमृतिमृयतिभृञ्छ्रुदितो वा ’ (7-2-44) इतीडिवकल्पे, ‘ रलो व्युपधात्— ’ (1-2-26) इति कित्त्वविकल्पः । एवं सन्नन्ते सर्वत्र ज्ञेयम् ।
4. इडभावपक्षे ‘ वश्च— ’ (8-2-36) इत्यादिना षत्वे ‘ षढोः कः सि ’ (8-2-41) इति कः ।
5. ‘ क्रयादिभ्यः श्ना ’ (3-1-81) इति श्ना । ‘ श्नाऽभ्यस्तयोः— ’ (6-4-112) इत्याकारलोपः । ‘ शात् ’ (8-4-44) इति श्चुत्वनिषेधः ।
- A. ‘ अमृडित्वा सहस्राक्षं क्लिशित्वा कौशलैर्निजैः । ’ भ. का. 7.96.
- B. ‘ आधोरणानपि च दन्तवरेण तुभ्यन् क्लिश्नन् मतिं पल्लुरादिकमश्नतां सः । ’

धा. का. 3-11.

[अ] ‘ एवमाराम्यमानोऽपि क्लिश्नाति भुवनत्रयम् । ’ (कुमारसम्भवे 2-40) इत्यादि-प्रयोगात् सकर्मकत्वमप्यस्य धातोरिति ज्ञायते ।